

Yaratan ve üreten kadınlar

8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü sanatta, mutfakta, sosyal sorumlulukta projektörü yaratıcı kadınlara çevirmekten daha doğal ne olabilir?

NASIL BİR SANAT?
GİLA BENMAYOR

Bu yazıda kimler mi var? Türk Ünitersiteli Kadınlar Derneği'nin kanatları altında gelişip serpilen, genç kızlara ve 10-14 yaşlarındaki dezavantajlı çocuklara yönelik bir sosyal sorumluluk projesi *'Mina'nın Çocukları'*, projenin farkındalık yaratmak için benimsediği çağdaş sanat temsilcilerinden **Leyla Emadi**, fotoğraf sanatçısı **Ani Çelik Arevyan** ve balık kitabı yazan nadir kadın şeflerden **Çiğdem Alagök**.

Geçenlerde arkadaşım, iş insanı ve eski TÜSİAD Başkanı **Cansen Başaran**'ın davetiyle, *'Mina'nın Çocukları'* projesi himayesinde açılan dördüncü serginin Bebek'te Baylan'daki tanıtım toplantısında idim.

Sergi zaten hemen karşıdaki Bebek Sarnıcı'nda.

Baylan'da rastladığım tanıdık simalar arasında KAGİDER eski Başkanı **Emine Erdem**, İstanbul Barosu Başkan Yardımcısı, kadın hakları savunucusu Avukat **Nazan Moroğlu** gibi isimler var.

11 Mart 2018 tarihinde arkadaşlarıyla birlikte elim bir uçak kazasında hayatımı kaybeden genç iş insanı **Mina Başaran**'ın anısını yaşatmak üzere başlayan kapsamlı sosyal sorumluluk projesi, eğitime, kadın-erkek eşitliğine gönül vermiş böyle kadınlar sayesinde büyüyor.

TÜKD'nin **Mina Başaran** bursunu alan üniversiteli genç kızlar mentorluğu öğrenerek yaz aylarında kendi *"memleketlerinde"* dezavantajlı çocuklara yol göstericileri oluyorlar.

İletişimi telefonla, online sürdürüyorlar.

Nitekim sohbet ettiğim Ordu'du **Kıymet Altınuyurt** yaz aylarında çocukların gelişimine destek olduğunu belirterek *"Kendim de öğreniyorum. Rehberlik yaptığım çocukla birlikte yol alıyoruz"* diyor.

BEBEK SARNICI'NDA KOLEKTİF BAĞ

8 Mart haftasına denk getirilen 'Kolektif Bağ' Sergisi'nin sanatçısı Leyla Emadi.

Geçen yıl Tünel'de Metrohan'da hayli ses getiren 'Kolektif İyileşme' sergisinin sanatçıları arasında yer alan **Leyla Emadi**, İran asıllı, Ankara doğumlu bir sanatçı.

Sanat eğitimine Los Angeles'te başlamış halen doktorasını yaptığı Yeditepe Üniversitesi'nden lisans ve yüksek lisansını tamamlamış.

Sanatla travmaları iyileştirme, dönüştürme üzerinde çalışmalarını sürdürüyor.

'Kolektif Bağ' sergisini ağırlayan Bebek Sarnıcı, yüzyıllar boyunca barındırdığı bağ ve bahçeleri, sultan bağlarını dereleriyle sulayan Bebek semtinin hemen dörtyol ağzında.

İBB'nin şehrimize kazandırdığı onlarca tarihi mekânlardan biri. Kim bilir, varlığına dikkat etmeden önünden kaç kez geçmiştirdi. Aynı şeyi sanatçı **Leyla Emadi** de söylüyor birlikte sergiye gezerken.

"Bu binanın varlığından bihaberdim. Sarnıcın ön ve yan yüzündeki "Şaheserlerle dolu bir müzeyim ben. Gözlerin kapalı geçtin önümden" yazısı hem sarnıcın fark edilmeyen varlığına işaret ediyor hem var olan ama görülmeyen kadınlara" diyor.

"Şaheserlerle dolu bir müzeyim ben. Gözlerin kapalı geçtin önümden" yazısı hem sarnıcın fark edilmeyen varlığına işaret ediyor hem var olan ama görülmeyen kadınlara" diyor.

Leyla Emadi, İran asıllı, Ankara doğumlu bir sanatçı. Sanat eğitimine Los Angeles'te başlamış halen doktorasını yaptığı Yeditepe Üniversitesi'nden lisans ve yüksek lisansını tamamlamış. Sanatla travmaları iyileştirme, dönüştürme üzerinde çalışmalarını sürdürüyor.

Emadi "Bu coğrafyada varlığını sürdüren kadınlara maalesef değer verilmiyor" diye devam ediyor. Sanatçının "bu cümleyle takık vaziyetteyim" dediği "Şaheserlerle dolu bir müzeyim ben. Gözlerin kapalı geçtin önümden satırları" Hint asıllı Kanadalı feminist şair **Rupi Kaur**'un 'Süt ve Bal' kitabından bir alıntı.

ANNE KARNININ ANDIRIYOR

İBB Müzeler Koordinatörü **Zeynep Çulha**'nın da olduğu grupla sarnıcı adım atar atamaz ağızından nasıl bir şaşkınlık ifadesi çıktığı ses cihazımda kayıtlı.

Bembeyaz yuvarlak hatlı sarnıcı iner inmez yerde koyu kır-

mızı, bazı bölümleri iç içe geçmiş bir çizgi karşılıyor sizi.

Sonra beyaz bir iplik yumağı içerisinde ilerliyorsunuz.

Leyla Ebadi enstalasyonu anne karnını, plasentayı andıran bir atmosferyaratmayı başarmış. Yerdeki kırmızı çizgi bebeği anneye bağlayan göbek bağı.

"Böyle olduğunu daha sonra farkettim" diyor sanatçı.

İşlerinde yazıyı sıkça kullanan **Leyla Emadi** *"Bağ kelimesini dişil bir kavram olarak düşünüyorum. O yüzden ipleri kullanmayı seviyorum. Bağlamak, birleştirmek kadın varlığını, top- rak anayı simgeleyen bir sözcük"* diye ekliyor.

Enstalasyonu aralarında Kıymet Altınuyurt'un da *'Mina'nın Çocukları'* yani üniversiteli genç kızlarla birlikte üretmiş. *"Bu enstalasyonu kızlarla el birliğiyle yaptık. Çalışırken aramızda bağlar kurduk. Bireyselliğin başını alıp gittiği bir dünyada bağlar kurmak önemli"* diyor Emadi.

11 Mart'a kadar devam edecek *'Kolektif Bağ'* sergisi kapsamında, Bebek Sarnıcı, performans sanatçısı, dansçı ve hareket terapisti **Ekin Bernay**'ın katkısıyla Hareket Bağı performansına da ev sahipliği yaptı.

Hayatla ölüm arasında

Çalışmalarının odağına sıkça kadın bedenini koyan fotoğraf sanatçısı Ani Çelik Arevyan'ın 'Between Life and Death' serisi Maçka Sanat Galerisi'nde 'Yalnızlık Paylaşılmaz' başlıklı grup sergisinde sergileniyor.

ÇAĞDAŞ TÜRK ŞİİRİNİN en özgün isimlerinden **Özdemir Asaf**'ın 100. yaşını kutlayan Maçka Sanat Galerisi, **Asaf**'ın yalnızlığa bakışını onun şiirinden hareketle yorumlayan, fotoğraf, seramik, heykel, tekstil, cam ve video gibi farklı disiplinlerden sanatçıları bir araya getiriyor.

Günümüz dünyasında kabalıklar arasında daha çok yalnızlaşan insana, kaçtığımız ya da ihtiyaç duyduğumuz yalnızlık duygusuna odaklanıyor. Sergide **Ani Çelik Arevyan**'ın yanı sıra, **Ayşen Urfaloğlu**, **Bashir Borlakov**, **Halit Demirel**, **Serhat Kiraz**, **Seyhun Topuz**, **Yıldız Moren** gibi isimler de yer alıyor.

Ani Çelik Arevyan'a 'Between Life and Death' serisinin özelliğini sordum. Kendi sözleriyle, duygularıyla eseriyle ilgili söyledikleri şöyle:

"Serinin en belirgin özelliği, figürün arka plan içinde erimesini istemiş olmama karşın figürün bu isteğe direnmesi diyebiliririm. Seriyi oluştururken beni yönlendiren bir diğer motivasyon, figürün içine gömüldüğü zemini, arka planı ve kirece bulanmış modeli farklı beyaz tonlarında buluşturmak."

Bu fotografik öğeler yer yer eşitlendi ve aynı düzleme taşındı. Ancak bunu sürdürmek, fotoğraf yüzeyinin bütünü düşünül- düğünde imk'ansız bir çabaydı.

Gerçekleştiği noktada fotoğraf düz beyaz bir yüzeye dönüşecek, yok olacaktı. Çabamın imkansızlığı, fotoğrafların taşıdığı gerginlikle görünür hale geldi. Sanırım bu yüzden bu serinin ölüm ve yaşam arasında durduğunu düşündüm. Bu seride, fotoğrafladığım modelin izleyiciyle yüz yüze gelmesinden korkmadım. Bunun yarattığı ani karşılaşmaları seviyorum ve bu karşılaşmalar farklı biçimleriyle fotoğraf tavrımı belirlemeye devam ediyor. Fotoğraflarımın, bir süreklilik içinde zamanın neresinde bulundukları tam belirle- nemedi var olmaya devam etmeleri, aslında tam da aradığım şey. Bir nevi zamansızlık durumu... Bu durumun, sanki bir yere ve zamana ait olamama hissimle bağlantılı olduğunu zannediyorum. Peki ya kadın bedeni?

"Kadın bedeni üzerinde çalışıyorum diyebiliriz. Kadın olduğum için. Devamında çiçek, bitki ve doğayı metafor olarak kullanıyorum. Bir anlamda kendi jestle- rimi yapıyorum."

Kitabın isminin ne olduğunu merak edenlere hemen söylüyorum: Bu bir gemicilik terimi ve yola çıkmaya hazırlanan bir geminin. zinciri toplayıp demirini almaya ve harekete hazır hale gelmesi anlamında.

Şef Çiğdem Alagök ve Balık Tarifleri el kitabı: Apiko

ALAGÖK KİTABININ ön sözünde "Mutfağın yüzlerce katmanlı var. Ben o katmanların he- men hepsinin tadına bakmış ve o katmanlara tat katmış bir şef olarak kendime en yakın olar- ona odaklandım ve ona daldım" diyor.

Bir mutfaksever ve balıkse- ver olarak ben de Apiko'yu eli- me alır almaz Alagök'ün hika- yelerle harmanladığı balık ta- riflerine daldım.

Apiko'dan okuyup uygula- yacağım tarifleri hemen not ettim.

Mesela tuzdasardalya, balık turşusu, Bodrum mandalina- lı tekir, Kırilangıç çorbası dene- yeceklerim arasında ilk sırada. Şef Alagök'ün kitabından

tarifler sunduğu bir öğle yeme- ğinde tattığımız çirozlu tereya- ğı, kişnişli minare levrek, ba- demli kırilangıç çorbası, yer el- ması soslu, karidesli makarna tekkelime mükemmeldi.

Hem tattığımız lezzetlerde ,hem Apiko'daki tariflerinde Alagök'ün sebze ve baharatları balık ürünleriyle "evlendirmesi- ne" bayıldım.

Profesyonel hayatında Ritz Carlton, Park Hyatt, Do&Co gibi kurumların yanı sıra Karaköy Lokantası, Sardunya, Changa gibi gastronomi dünya- sının önemli duraklarında ça- lışan Çiğdem Alagök gerçek bir deniz tutkunu olarak derin da- lış uzmanı.

Üstelik Mysogliola isimli mayo markasının kurucusu.